

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2021.gada 20.oktobrī

Lēmums Nr. 439/1-2

*Par elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS"
programmas "Pirmais Baltijas Kanāls Latvija" apraides atļaujas Nr.AA-095/1 anulēšanu*

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druviete, Padomes locekļi Patriks Grīva un Ieva Kalderauska, piedaloties SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" (turpmāk arī – PBK) pārstāvjiem,

konstatē:

2020.gada 22.oktobrī Padome pieņēma lēmumu Nr.358 par citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotu raidījumu izplatīšanu programmā "Pirmais Baltijas Kanāls Latvija", tādējādi pārkāpjot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus, kuros noteikts, ka citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumu izvietošana programmā ir paredzēta 0% apmērā. Tādējādi nav ievērots Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta trešajā daļā paredzētais pienākums ievērot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus un izdarīts EPLL 79.panta pirmajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums, kas, ņemot vērā, ka cita elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidoti raidījumi programmā tika iekļauti vairākas reizes dienā vairāku nedēļu garumā, tādējādi regulāri un sistemātiski pārkāpjot elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas nosacījumus, uzskatāms par būtisku pārkāpumu. Par izdarīto pārkāpumu Padome SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" piemērojusi naudas sodu 3000 (trīs tūkstoši) eiro apmērā. Minētais lēmums pārsūdzēts. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 10.marta spriedumu SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" sūdzība par Padomes 2020.gada 22.oktobra lēmumu Nr.358 noraidīta un Padomes lēmums

atstāts negrozīts. Lēmums pārsūdzēts arī apelācijas instancē. Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 11.maija lēmumu, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 245.panta sesto daļu, atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” apelācijas sūdzībā par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 10.marta spriedumu, jo nepastāv tās ierosināšanas pamati, lēmums stājies spēkā tā sastādīšanas dienā – 2021.gada 11.maijā.

2020.gada 22.oktobrī Padome pieņēma lēmumu Nr. 363 (18012000001420-2) par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 79.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” darbībā, programmā “Pirmais Baltijas Kanāls Latvija” laika posmā no 2020.gada 15.jūnija līdz 2020.gada 28.jūnijam nenodrošinot pietiekamu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, tādējādi pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu ievērot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus un 32.panta pirmajā daļā noteikto pienākumu nodrošināt programmā Eiropas audiovizuālo darbu apjomu vismaz 51% apmērā no nedēļas raidlaika. Ņemot vērā, ka izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo pienākums nodrošināt Eiropas audiovizuālo darbu apjomu programmā ir noteikts Audiovizuālu mediju pakalpojumu direktīvā (turpmāk arī – Direktīva) un attiecas uz ikvienu Eiropas Savienībā reģistrētu televīzijas programmu, taču vienā no pārskata nedēļām Eiropas audiovizuālo darbu apjoms programmā “Pirmais Baltijas Kanāls Latvija” ir vairāk kā trīs reizes mazāks par minimālo noteikto, savukārt otrā no pārskata nedēļām apjoms ir tikai mazliet lielāks par pusi no nepieciešamā, Padome SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” piemērojusi naudas sodu 6000 (seši tūkstoši) eiro apmērā. Minētais lēmums pārsūdzēts. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 13.aprīļa spriedumu SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” sūdzība par Padomes 2020.gada 22.oktobra lēmumu Nr.363 (18012000001420-2) noraidīta un Padomes lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pārsūdzēts arī apelācijas instancē. Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 8.septembra lēmumu, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 245.panta sesto daļu, atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” apelācijas sūdzībā par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 13.aprīļa spriedumu, jo nepastāv tās ierosināšanas pamati, lēmums stājies spēkā tā sastādīšanas dienā – 2021.gada 8.septembrī.

2021.gada 25.februārī Padome pieņēma lēmumu Nr. 101/1-2 (180120000000221-2), pamatojoties uz to, ka SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” programmā “Pirmais Baltijas Kanāls Latvija” 2020.gada 30.decembrī izvietoja raidījumu “Žitj zdoorovo” (“Dzīvot lieliski”), kurā tika izplatīta informācija par to, ka koronavīruss ir zema lipīguma infekcija, kā arī bērni

no inficēšanās viedokļa neesot bīstami vecāka gadagājuma cilvēkiem un par to, ka, ēdot siļķi, kas satur augstu D vitamīna koncentrācijas līmeni, var pasargāt sevi no saslimšanas ar koronavīrusu. Tādējādi SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" ir pārkāpusi EPLL 26.panta pirmās daļas 9.punktā paredzētos elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas veidošanas ierobežojumus – tikusi izplatīta informācija, kas apdraud sabiedrības veselību vai var radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus – un ir izdarīts EPLL 80.panta pirmajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums. Izdarītais pārkāpums atzīstams par būtisku, jo tika izplatīts tāds saturs, kas apdraud sabiedrības veselību vai varētu radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus, tajā skaitā radot apdraudējumu ne tikai indivīdam, bet veselības aprūpes sistēmai kopumā. Padome SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" piemērojusi naudas sodu 6000 (seši tūkstoši) eiro apmērā. Minētais lēmums pārsūdzēts. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 3.jūnija spriedumu SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" sūdzība par Padomes 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr. 101/1-2 (18012000000221-2) noraidīta un lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pārsūdzēts arī apelācijas instancē. Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 29.septembra spriedumu, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227.panta pirmās daļas 1.punktu un 247.pantu, nolemts atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 3.jūnija spriedumu, bet SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" apelācijas sūdzību noraidīt. Spriedums stājies spēkā tā sastādīšanas dienā – 2021.gada 29.septembrī.

Ievērojot minēto, secināms, ka laika posmā no 2020.gada marta līdz decembrim SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" savā darbībā pieļāvusi trīs būtiskus elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus (visi trīs no minētajiem pārkāpumiem bijuši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārkāpumi). Visi minētie Padomes lēmumi par soda piemērošanu administratīvo pārkāpumu lietās pārsūdzēti tiesā divās instancēs, tādējādi secināms, ka nevienā no pārkāpumu lietām SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" savu vainu nav atzinusi, kā arī SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" neizprot izdarīto pārkāpumu būtību un ietekmi uz kvalitatīvas, demokrātiskas informatīvās telpas pastāvēšanu sabiedrības interesēs un sabiedrības drošību.

Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009*). SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" bija iespēja nodrošināt nozari regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, kā

arī veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu noteikto pienākumu un ierobežojumu ievērošanu, taču tas netika darīts.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 21.panta trešās daļas 1.punkts noteic, ka Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome anulē apraides atļauju vai retranslācijas atļauju, ja elektroniskais plašsaziņas līdzeklis *“trīs reizes gada laikā sodīts par būtiskiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošu normatīvo aktu pārkāpumiem.”* SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” par būtiskiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārkāpumiem sodīta 2020.gada 22.oktobrī (par pārkāpumu kas izdarīts laika posmā no 2020.gada 20.marta līdz 5.aprīlim); 2020.gada 22.oktobrī (par pārkāpumu, kas izdarīts laika posmā no 2020.gada 15.jūnija līdz 28.jūnijam); 2021.gada 25.februārī (par pārkāpumu, kas izdarīts 2020.gada 30.decembrī).

Izvērtējot SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” izdarītos normatīvo aktu pārkāpumus, secināms, ka katrs no pārkāpumiem bijis kvalificējams kā būtisks pārkāpums, jo ar tiem nodarīts kaitējums tādām īpaši aizsargājamām tiesībām un interesēm kā valsts un sabiedrības veselības un drošības intereses, īpaši ārkārtējās situācijas laikā. Kā arī sistemātiski pārkāpti elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas noteikumi un programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumi. Piemēram, nenodrošinot programmā pietiekamu apjomu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, netiek pildīts viens no galvenajiem Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā definētajiem mērķiem – popularizēt Eiropā veidotu audiovizuālo saturu un stiprināt Eiropas audiovizuālo tirgu. Direktīvā ir noteikts, ka *“dalībvalstīs jāveicina pietiekami plaša televīzijas ražojumu tirgus izveide, lai atgūtu vajadzīgos ieguldījumus, ne vien ieviešot kopējus noteikumus, kas padarītu pieejamus valstu tirgus, bet, ja vien ir iespējams un ar atbilstošiem līdzekļiem īstenojams, arī plānojot, ka Eiropā veidoti raidījumi būs visu dalībvalstu televīzijas apraides lielākā daļa.”* Tāpat, nenodrošinot pietiekamu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, netiek veicināta arī Latvijas un Eiropas kultūrvides daudzveidība un attīstība. Tāpat jāuzsver, ka programmai izsniegtās darbības pamatnosacījumu neievērošana attiecībā uz satura veidošanu un izplatīšanu pati par sevi ir uzskatāma par būtisku pārkāpumu, jo, izplatot programmu, kura neatbilst sākotnēji norādītajiem darbības pamatnosacījumiem, tā neatbilst tām sabiedrības interesēm un mērķim, ar kādu Padome konkrēto apraides atļauju izsniegusi.

Padomes ieskatā, regulāra normatīvo aktu pārkāpšana, programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumu regulāra un būtiska neievērošana, kā arī valsts un sabiedrības veselību un drošību apdraudošas informācijas paušana nav savienojama ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības uzdevumu – informēt, izglītēt un izklaidēt elektronisko plašsaziņas līdzekļu auditoriju.

Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 2.panta otras daļas 1.punktā noteikto Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma mērķis ir *“nodrošināt vārda un uzskatu paušanas brīvību, sociāli nozīmīgas informācijas vispārēju pieejamību un netraucētu brīvas, demokrātiskas diskusijas uzturēšanu un attīstību, paverot katram Latvijas iedzīvotājam iespēju patstāvīgi veidot viedokli par valstī notiekošajiem procesiem un tādējādi sekmējot viņa kā demokrātiskas sabiedrības locekļa līdzdalību ar šiem procesiem saistītu lēmumu izstrādāšanā.”* Padomes ieskatā, SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS”, vairākkārtīgi savā darbībā pieļaujot normatīvo aktu pārkāpumus, nenasiedz iepriekš minēto elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības mērķi un uzdevumu informēt, izglītēt un izklaidēt auditoriju, kā arī nesekmē sabiedrības interešu aizsardzību un elektronisko plašsaziņas līdzekļu vides attīstību.

Ņemot vērā minēto, kā arī uzsverot to, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis pārkāpumus pieļāvis arī 2018. un 2019.gadā un arī šobrīd norisinās tiesvedība par vēl vienu konstatētu pārkāpumu SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” darbībā – 2020.gada 27.decembrī izplatītajā raidījumā “Zdorovje” (“Veselība”) iekļaujot informāciju, ka koronavīruss neskaitoties augstas inficēšanās riska slimība; bērni no inficēšanās viedokļa neesot bīstami vecmāmiņām un vectētiņiem; koronavīrusam esot viegli simptomi un zema mirstība, salīdzinot ar citām slimībām; bezsimptomu vīrusa nēsātājiem koronavīruss neesot dzīvotspējīgs un, ka bezsimptomu koronavīrusa pacienti neesot infekciozi, tādējādi izplatot saturu, kas apdraud sabiedrības veselību vai varētu radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus. Par minēto pārkāpumu Padome SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” piemērojusi administratīvo sodu – naudas sodu. Padomes lēmums ticis pārsūdzēts. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa 2021.gada 1.oktobra spriedumu SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” sūdzība noraidīta, bet Padomes lēmums atstāts negrozīts.

Tādējādi secināms, ka SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” pārkāpumus pieļauj sistemātiski un tos neatzīst. Padomes sēdēs laikā SIA “PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS” pārstāvji joprojām neatzina, ka tā darbībā būtu tikuši pieļauti administratīvie pārkāpumi. Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nav veicis darbības, kas veicinātu normatīvo aktu ievērošanu un turpmāku normatīvo aktu pārkāpumu nepieļaušanu. Padome norāda, ka daļu administratīvo pārkāpumu procesā uzlikto naudas sodu par lēmumiem, kas stājušies spēkā,

SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" līdz šī lēmuma pieņemšanas brīdim nav apmaksājusi. Ievērojot minēto, nevar izslēgt, ka normatīvo aktu pārkāpumi programmā tiks pieļauti atkārtoti un administratīvo sodu – naudas sodu – piemērošana nesekmē jaunu pārkāpumu nepieļaušanu.

Padomei ir pienākums veidot Latvijas nacionālajām interesēm atbilstošu elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu politiku, radīt vienlīdzīgus darbības nosacījumus visiem Latvijas jurisdikcijā esošajiem plašsaziņas līdzekļiem, kā arī veicināt Latvijas jurisdikcijā esošo elektronisko plašsaziņas līdzekļu konkurētspēju Latvijā, Eiropas un pasaules tirgū. Tādējādi nav šaubu, ka tāda elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas darbība, kurā vairākkārtīgi un būtiski tiek pārkāpti nozari regulējošie normatīvie akti, nav ne sabiedrības interesēs, ne elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības interesēs. Pretējā gadījumā veidotos situācija, kurā vienam tirgus dalībniekam, vairākkārtīgi pārkāpjot normatīvos aktus, tāpat būtu iespēja turpināt darbību līdzās tādiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuri godprātīgi ievēro normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.

Izvērtējot visu minēto savstarpējā kontekstā, Padome secina, ka izdarītie pārkāpumi atstāj būtisku ietekmi uz elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību, kā arī elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari kopumā un nav tādi, kas būtu savienojami ar sekmīgu un tiesisku elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību sabiedrības interesēs.

Ievērojot minēto, kā ar pamatojoties uz Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 60.panta pirmās daļas 2.punktu, 21.panta trešās daļas 1.punktu un 21.panta trīs prim daļu, Padome

nolemj:

1. Anulēt elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS", reģistrācijas Nr.40003602140, izsniegto apraides atļauju AA-095/1 sākot ar 2021.gada 26.oktobri.
2. Publicēt Padomes mājas lapā internetā un oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Padomes paziņojumu par elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS" izsniegtās apraides atļaujas Nr. AA-095/1 anulēšanu.
3. Par pieņemto lēmumu paziņot SIA "PIRMAIS BALTIJAS KANĀLS".
4. Par lēmuma izpildi ir atbildīgs Padomes loceklis Patriks Grīva.

Lēmums stājas spēkā šī lēmuma paziņošanas brīdī.

Lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā Baldones ielā 1A, Rīgā.

Padome nosaka, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtais daļas 10.punktu šā lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*